

Lekcja

Temat: Powstanie w getcie warszawskim.

Getto – odizolowana część miasta, przeznaczona dla zamieszkania mniejszości narodowej, etnicznej, kulturowej bądź religijnej, poza którą nie wolno tejże społeczności zamieszkiwać. Od średniowiecza do XX wieku przez getto rozumiano wydzielony obszar miasta, zamieszkanym przez Żydów lub przedstawicieli innych narodów.

W otoczonym murem getcie warszawskim Niemcy stłoczyli ponad 400 tys. Żydów ze stolicy i okolicznych miasteczek, a także przesiedleńców z ziem wcielonych do Rzeszy. Dziesiątki tysięcy zmarły z głodu i chorób. 22 lipca 1942 r. rozpoczęła się tzw. Wielka Akcja wysiedleńcza.

W ciągu dwóch miesięcy Niemcy deportowali do obozu zagłady w Treblince ok. 300 tys. więźniów getta. Tysiące zabili na miejscu. W tzw. getcie szczątkowym pozostało już tylko około 60 tys. Żydów. Byli to głównie ludzie w sile wieku, bez rodzin, zatrudnieni w niemieckich warsztatach produkcyjnych, tzw. szopach. W tych warunkach, gdy nie pozostawało już nic do stracenia, w środowiskach żydowskiej młodzieży narodziła się myśl o zbrojnym oporze.

Żydowska Organizacja Bojowa

Już 28 lipca 1942 r. powstała Żydowska Organizacja Bojowa, do której weszli członkowie lewicowych i syjonistycznych ruchów młodzieżowych. Na czele ŻOB stanął Mordechaj Anielewicz (Ha-Szomer ha-Cair), a do najbardziej znanych przywódców należeli Marek Edelman (Bund) i Icchak Cukierman (Dror).

Drugą organizacją konspiracyjną był powstały na początku 1943 r. w środowisku prawicowych syjonistów **Żydowski Związek Wojskowy**, kierowany przez Leona Rodala i Pawła Frenkla.

Gdy **19 kwietnia 1943 r.**, w wigilię święta Pesach, niemieckie oddziały liczące 2 tys. ludzi wspierane przez czołgi i wozy pancerne ponownie weszły do getta,

do walki z nimi stanęło kilkuset członków ŻOB, podzielonych na 22 grupy bojowe pod dowództwem Anielewicza oraz ponad 150 bojowców ŻZW.

16 maja 1943 roku wieczorem na znak zwycięstwa Niemcy **wysadzili w powietrze Wielką Synagogę przy ul. Tłomackie**, znajdującą się poza terenem getta szczątkowego.

Podejmując walkę powstańcy nie mieli nadziei na zwycięstwo. Kierowała nimi chęć odwetu na Niemcach, zadania wrogowi możliwie wysokich strat, a przede wszystkim wybierali śmierć z bronią w ręku.

Powstanie w getcie warszawskim było największym zbrojnym zrywem Żydów podczas II wojny światowej, a zarazem pierwszym powstaniem miejskim w okupowanej Europie.

Przepisz temat, zapoznaj się z tekstem i napisz, po co walczyli Żydzi w powstaniu przeciwko hitlerowcom.